

Երեմի. Է. Ս. — Գերեզմանք.	241
Ալիշան. Է. Ղ. Մ. — Աղջալոյս և Արեւելք լուսաւորութեան շարք.	246
ՍԱՐԻԱՆ. Է. Ս. — Համդէս մատնագրական.	250
Երեմի. Է. Ս. — Հայ բժշկարան.	255
ՆՈՒՐԻՆԻԱՆ. Է. Մ. Վ. — Ժամանակակից Յիշատակարանը.	257
ՍԱՐԻԱՆ. Է. Ս. — Մագնիսական քուն.	263

Թ. Գ. Մ. — Հայ Մեծատուները.	267
ԳՈՄԻՏԻԱՆ ԷԼԵՄԵՆՍ. — Տեղեկութիւն ի վերայ Ամմափոխի Սուրբ վանոց.	273
ՅՈՎԱԿԻՄ ԺԻՆԱՌԱՅ. — Իմպէտ Տիրութեանը. Թարգմ.	278
Է. Ն. ՏԻՐԱՅՈՒՅԵԱՆ. — Գիտական.	282
Երեմի. Է. Ս. — Հաճեալ Հաճեալ.	284

ԺԱՄԱԼՆ ԴԱԿՈՒԹԻՒՆ*

62. Գահիրէի ժողովրդական «Արշալոյս» թերթը (թիւ 163) գեղեցիկ գրութեամբ մը հրատարակած է Ն. Վսեմ. Պօղոս փաշա Նուպարի կենսագրութիւնը և կենդանագիրը, հնարագէտ փաշային ինքնալարծ արօրի պատկերը: Այդ յօդուածը կը յանձնէր ընթերցատիրաց ուշադրութեան:

63. Փարիզու «Համալսարան» ուսումնական լուրջ թերթը իր վերջին պրակով (թիւ 11-12) կը հրատարակէ հետեւեայնս: — «Համալսարան»ին առթիւ երբ այս ամսաթիւները հրատարակելու ձեռնարկեցինք ուրիշ որ եւ Նիւթական միջոց լուսնիքը, եթէ ոչ երկու ուսանողներու խիստ անձուկ պիտունեն: — Այնպէս որ մեր սեպհական ոյծերով յաջողեցանք թէեւ «ընդմիջեալ» ռակայն մաքողնապէս հրատարակել «Համալսարան»ի 12 թիւերը ունենալով մեր մասնաւոր տառերը և վերջի վերջոյ մեր Տպարանը: Մեր յաջողութիւնը, — որ կը կայանայ լոկ մեր սիրելի հայ երիտասարդներուն ու ինքնագրագոյնով գրադրողներու օգտակար ըլլալու բաղձանքին մէջ, — իր ապահով երեւոյթները կը ստանան, այն պահունքը որ սիրելի Ընկերան, ՅՈՎԱ. ՏԱԽԱՐԵ ծանր թռքայտով մը Փարիզը կը թողարդ ու Ալէքրիայի մէջ անպատելի կերպով կը հետաքրքար այս կեանքին: — Կորուսար մեծ էր՝ եթէ ոչ այնքան Նիւթական լայն բարոյութիւն բարոյապէս՝ հզօր խանդով մը սկսուած այս ձեռնարկին մէջ: Մնացած միտակ, ռակայն չվարենցայ բնաւ, հակառակ ստանձնուած գործին ծանրանաւոր պահանջներուն, զայն առաջ մղել չգէ. զեւելով որ եւ խոչընդոտի որ եւ զհօգողութեան առջեւ: — Հիմնելով Փարիզի մէջ միակ Հայկական Տպարանը, — սպասելով բնականաբար ծանօթ ու անձնօթ յաջողութիւններու զայն առաջնակարգ հաստատութիւն մը դարձնելու, — փափաքեցայ զերուսթիւնը ընծայել Փարիզի մեծան հետզհետէ կարեւորութիւն ստացող հայ կեդրոնի մը մէջ, հոն ուսանացող մեր ազգային մասնաւորական կեանքի յարձանգներուն, ու կը տեսնեմք աչքի առջեւ ունենալով

այն կարգ մը հրատարակութիւնները որոնք լոյս տեսնել պիտած են մեր հաստատութիւնէն, թէ Ժողովրդայն անգլիկէ Է. Սարգսյան մը մասնակարծ եմ: — Այսպէս՝ մէկ կողմէ նոր ձեռնարկի մը՝ օգտարար ձեռնարկի մը ինչ պատճառած ծանրութիւնը, միւս կողմէ ընկերոյն յանկարծակի մահուամբ առանձին միտք և երրորդ կողմէ մը ուսումնարան շարունակութիւնը ինչ կը ստիպեն, խնդրել իմ սիրելի «Համալսարան»ին ազնիւ ընթերցողներէն, որ ինչ չնորհէն մէկ քանի մանուկ արձակուրդ մը խոստանալով ասոր փութարէն Բ. յըջանին «Համալսարան»ը դարձնել աւելի ճոխ, զայն զարգարելով բազմակողմանի նիւթերով: — Այս առթիւ կը խնդրեմք մեր ազնիւ Բաժանորդներէն որ հաճին մեզ իմացնել բաժանորդագրութեան, այն կամ ոչ շարունակութիւնը Բ. Ներջանին համար:» (ՄԻՍԱԲ ՊԱՆՏԱՆԱՐԵԱՆ.)

Փափագելի է որ հայ մանուկ ծաւալման և զիտութեան զարգացման՝ այսպիսի անձնանիւ էր եռանդուն գործիչի մը ամէն տեսակ քաջակութիւն չի զլացուի:

† ՄԱՀԱՉԻ

Ստեփան Իջևեմ գերազանցաւոր Արեւելեան քաղաքի, ալպիքա Բարիքա Մարտաւոր վարժարանի, 66 տարեկան հասակին մէջ կը հաճէր Աղաթեմի թաղ, որուն քանակաւ պատկառելի համարուէն զբնութեւն:

Վախճանք ի բրաթայ կարագան Տեւեման. ոչ այնքան մեծ գրագետ մըն էր. «Յատերմարտ», «Դիմակ», «Արքի» բերելու մէջ հրատարակած է ինքնագիր յօդուածներ եւ բացօթեան ինքնագիր:

ՄԱՍՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ԳՐԱՌ Գ. Պրակ. Հրատարակել Ս. Դանթան. Կ. Պալիս. ապ. Մ. Սարգսյան. 1901: Գինն է 3 զրը: Մի և նոյն ապարանէն լոյս տեսած է Ս. Դանթանի հրատարակութեանց «Յայտարարութիւն»:

Երեմի ՈՒ ՎԵՐԵՐ: Գրեց Ա. Խաճակեան Աղեքսանդրապոլ. 1898: Գինն է 10 կոպ.